

Posudek vedoucího bakalářské práce:

Lukáš Tyl: *Změny v britském Parlamentu v letech 1998-2000*. Bakalářská práce, ÚPOL UK FF, 2009, 60 str.

Práce kolegy Lukáše Tyla se věnuje v zásadě třem tematickým okruhům.: 1.) úloze parlamentu v britském politickém systému a životě obecně; 2.) změnám, které do fungování této instituce vnesli labouristé po svém vítězství v roce 1997; 3.) konkrétní ukázce fungování westminsterského zákonodárního sboru při schvalování vysoce polarizujícího a politické vášně probouzejícího zákona o zákazu honu a lišku.

Úvodem je nutno konstatovat, že text je velmi popisný a je vlastně detailním výkladem labouristické reformy, jež se dotkla jak Sněmovny lordů, tak dosavadního centralistického charakteru britského politického uspořádání. Autor velmi bohatě vychází ze zpravodajství a dostupných médií (především BBC), přičemž neváhá vydatně používat i wikipedii. Pravda, používání internetové encyklopedie žádné práci na důvěryhodnosti nedodá, ale kolega Tyl s ní pracuje způsobem v zásadě obhajitelným, když z ní čerpá detailní informace o nedávném či vyloženě současném vývoji popisovaného procesu.

Nevýhodou tohoto určitého ignorování širší odborné literatury je však fakt, že autor uvádí některá celkem kategorická tvrzení, nad nimiž by řada klasiků studia politických institucí nevěřicně kroutila hlavou. Za všechna uveďme tezi, že je to parlament, který má v britské politice prý „hlavní a dominantní roli“ a je v něm „koncentrována nejvyšší moc“ (s.1). Třeba G.Sartori by okamžitě kontroval svou tezí, že hlavní institucí ve Velké Británii je úřad premiéra, který je oním „prvním nad nerovnými“ (nerovnými jsou míněni ministři ve vztahu k slabým disciplinovaným poslancům), což je dáno především strukturou tamního stranického systému a vnitřním fungováním disciplinovaných stran. Britský premiér může – dle Sartoriho – vládnout mnohem účinněji než americký prezident. Identicky by argumentovali třeba Lijphart, Kavanagh a jiní.

Avšak jádro Tylovy práce je v procesu změny této instituce. V této části práce autor nejprve výborně analyzoval proměny labouristické strany, ačkoli i zde by práci slušela nějaká solidnější sekundární literatura. Velmi detailní je popis tzv. devoluce. 10 stránek je určeno rozboru proměny Sněmovny lordů.

Reálné dopady popsaných proměn pak Lukáš Tyl ukazuje na příkladu schvalování zákazu honu na lišku, jemuž parlament věnoval 700 hodin pracovního času a ve kterém nakonec rozhodlo silnější postavení dolní komory. Zajímavý je Tylův pokus srovnat peripetie tohoto zákona se schvalováním zákazu kouření v ČR. Autor konstatuje, že především část české pravice zde argumentuje osobními svobodami (podobně jako konzervativci ve VB v případě uštvení lišky). Stejně tak padají argumenty o tradicích: zakouřená hospoda jako bezmála kulturní symbol a národní specifikum. V obou případech byly zákonodárny sbory obleženy nátlakovými skupinami. Samotné schvalování šlo v obou případech skrze stranické linie, kolem obou zákonů se zformovalo stabilní pevné jádro známých zastánců/odpůrců a oba byly předkládány několikrát, v různých politických konstelacích. V obou případech měl být někdo chráněn: liška a nekuřák. Jelikož autor zjevně ve srovnání mohl zajít poněkud hlouběji, především mohl vyvodit nějaký obecnější závěr o legislativním procesu a úrovni sněmovních debat, nelze mu než doporučit, aby se internímu fungování obou institucí v podobných případech věnoval třeba ve své magisterské práci.

Celkově shrnuto: Studie je výsledkem pilného úsilí, které poněkud snižuje nevelká práce s odbornou a teoretičtější literaturou na téma parlamentarismus. Autor však na druhou stranu plně využil možnosti internetových zdrojů a skrze ně se mohl blíže podívat na řadu detailních aspektů fungování britského parlamentu a parlamentů regionálních.

S ohledem na výše uvedené výtky navrhuji známku: 1.) v případě výborné obhajoby **výborně**; 2.) v případě jiném **velmi dobře**.

Radek Buben

